ਭਾਰਤ ਵਾਚ ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੇ ਪਾਰਟਨਰ ਰਾਹੀਂ

ਬਨਾਮ

ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਇਸਦੇ ਖੇਤਰੀ ਮੈਨੇਜਰ ਦੁਆਰਾ

(2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3912)

ਅਪ੍ਰੈਲ 12, 2019

[ਡਾ. ਧਨੰਜਯਾ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ ਅਤੇ ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਬੀਮਾ:

ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਬੇਦਖਲੀ ਧਾਰਾ, ਦਾ ਬੀਮੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ, ਬੀਮਾ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਗੈਰ-ਸੰਚਾਰ, ਦੁਕਾਨ ਦੀ ਚੋਰੀ/ਚੋਰੀ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਪਾਲਿਸੀ ਵਿੱਚ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਖਪਤਕਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਬੇਦਖਲੀ ਬੀਮੇ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਬੀਮਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਬੇਦਖਲੀ ਧਾਰਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਬੀਮੇ ਵਾਲੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵਿਚ, ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ: ਬੇਦਖਲੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੇਕਰ ਇਹ ਬੀਮੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਜਿਹੇ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬੇਦਖਲੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਹਰਚੰਦ ਰਾਏ ਚੰਦਨ ਲਾਲ (2004) 8 ਐਸਸੀਸੀ 644 [2004] 4 ਸਪਲਾਈ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 662 ਵੱਖਰਾ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2004] 4 ਸਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 662 ਵੱਖਰਾ ਪੈਰਾ 6

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3912।

2010 ਦੀ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3836 ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖਪਤਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨਿਵਾਰਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ 16.04.2015 ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਸੁਧਾਂਸ਼ੂ ਐਸ.ਚੌਧਰੀ, ਕੁ. ਸੁਰਭੀ ਗੁਲੇਰੀਆ, ਯੋਗੇਸ਼ ਕਾਲਟੇ, ਕੁ. ਨੰਦਿਨੀ ਸਿੰਗਲਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਮਹਿਰਾ, ਅਨੰਤ ਮਹਿਰੋਤਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਕਸ਼ੀ ਮਿੱਤਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਡਾ. ਧਨੰਜਯਾ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖਪਤਕਾਰ ਝਗੜਾ ਨਿਵਾਰਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ 2015 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖਪਤਕਾਰ ਝਗੜਾ ਨਿਵਾਰਨ ਫੋਰਮ, ਸੋਲਾਪੁਰ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨਿਵਾਰਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਮਕਾਲੀ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ।

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸੋਲਾਪੁਰ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਸ਼ੋਅਰੂਮ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘੜੀਆਂ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਕੋਲ ਆਪਣੀਆਂ ਘੜੀਆਂ ਦੇ ਸਟਾਕ ਦਾ ਬੀਮਾ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। 3 ਅਗਸਤ 2001 ਨੂੰ ਰਾਤ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਦਿਨ ਭਰ ਦੁਕਾਨ ਬੰਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਚੋਰੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ। ਚੋਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੱਗਾ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਦੁਕਾਨ ਖੋਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ.

4. ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰਵੇਖਣਕਰਤਾ ਨੇ 4 ਸਤੰਬਰ 2001 ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਢਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 3,86,395 ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਰਮ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੋਰੀ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਕੁੰਜੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਵਾਚ ਸਟੈਂਡ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਾਊਂਟਰਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਮਾਡਲ ਨੰਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪੱਟੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 30 ਨਵੰਬਰ 2001 ਦੀ ਇੱਕ ਸਰਵੇਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਆਈ।

5. ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਖਪਤਕਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। 26 ਅਪ੍ਰੈਲ 2007 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। 3,04,000 ਐਸਸੀਡੀਆਰਸੀ ਦੁਆਰਾ 19 ਅਪ੍ਰੈਲ 2010 ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

6. ਐਨ ਸੀ ਡੀ ਆਰ ਸੀ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ 2015 ਦੇ ਆਪਣੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਹਰਚੰਦ ਰਾਏ ਚੰਦਨ ਲਾਟ ਚੋਰੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਘਰ ਤੋੜਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਵਿੱਚ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਤੇ ਹਿੰਸਕ ਦਾਖਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ /ਜਾਂ ਪਰਿਸਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣਾ, ਦਾਅਵਾ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

""ਚੋਰੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਘਰ ਤੋੜਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਚੋਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਤੇ ਹਿੰਸਕ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜਾਂ ਹਮਲੇ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਬੀਮੇ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।"

7. ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"15.... ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਰੀ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਰੀ ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਸੀ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਵੇਗੀ।"

8. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਐਨ ਸੀ ਡੀ ਆਰ ਸੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀ "ਧਾਰਾ 8" ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ-

"ਬੀਮਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕੁੰਜੀ ਹਮਲੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਧਮਕੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ"

9. ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਨੁਕਸਾਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਸੀ।

10. ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ

"ਚੋਰੀ ਜਾਂ ਘਰ ਤੋੜਨ ਦੇ ਕਾਰਨ (ਅਸਲੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਤੇ ਹਿੰਸਕ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅਹਾਤੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਅਤੇ ਹੋਲਡ-ਅਪ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੋਰੀ) ਦੇ ਕਾਰਨ ਇੱਥੇ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ। "

11. ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ (ਏ) ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਨਾਲ ਪਰੀ ਮੈਟੀਰੀਆ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੰਯੁਕਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ (ਸੁਪਰਾ), ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਅਤੇ ਐਸਸੀਡੀਆਰਸੀ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ

12. ਮੁਢਲਾ ਮੁੱਦਾ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਾਲਿਸੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ, ਬੇਦਖਲੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਹਰਚੰਦ ਰਾਏ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ

ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪਾਲਿਸੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬੀਮੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

13. ਇਸ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਕੇ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ ਸੀ ਡੀ ਆਰ ਸੀ ਨੇ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਹੈ। ਸ ਸੀ ਡੀ ਆਰ ਸੀ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਨ ਸੀ ਡੀ ਆਰ ਸੀ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ (ਇਸ ਨੂੰ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ) ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਰੀਬ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਮਾਲ ਦਾ ਬੀਮਾ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

14. ਅਸੀਂ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਫੋਰਮ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਖਾਸ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਪਾਲਿਸੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। . ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਬੀਮੇ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਫੋਰਮ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਖਾਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਆਇਆ ਕਿ ਬੀਮਾਕਰਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਐਸ.ਸੀ.ਡੀ.ਆਰ.ਸੀ. ਕੋਲ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਮੁੜ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

15. ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ ਸੀ ਡੀ ਆਰ ਸੀ ਵੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਬੇਦਖਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੀ ਬੇਦਖਲੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਸਸੀਡੀਆਰਸੀ ਦੀ ਖੋਜ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਰਚੰਦ ਰਾਏ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣੀ ਸੀ. ਬਸ਼ਰਤੇ ਬੀਮਤ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣ। ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਕਾਲੀ ਖੋਜਾਂ ਤੋਂ ਖੁੰਝ ਗਿਆ ਸ ਸੀ ਡੀ ਆਰ ਸੀ ਕਿ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਬੀਮੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਬੀਮੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮਕਾਲੀ ਖੋਜ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਨ ਸੀ ਡੀ ਆਰ ਸੀ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

16. ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਐਨਸੀਡੀਆਰਸੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਅਤੇ ਐਸਸੀਡੀਆਰਸੀ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧ ਖੋਜ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸਨ ਕਿ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਬੀਮੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

17. ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਹਰਚੰਦ ਰਾਏ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕੇਸ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

18. ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਐਨ ਸੀ ਡੀ ਆਰ ਸੀ ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫੋਰਮ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬਹਾਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ

19. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ(ਜ਼), ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕਲਪਨਾ ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra
Advocate